

Hlonka,
Katicza
, Már-
Lesche-
, Kal-
tvérek,
6, Bal-
Berczi,
ti Irén,
Litsch

egy. —
nyvtár
ta nyá-
Lipót-
tt, még
az épít-
— Bal-
e Forgó
egyszer
el hoz-
képtár
en van.
ön szo-
őre (ez
magyar
tädter
Messer
lt nem
a. Ter-
sa job-
De hát:
olvasó
reheted,
altakoz-
ivek so-

ál Hor-
Borsodi
yüjtése
Bethlen
, Gaál
éni 50
50 kr,
mstance

s ada-
acsi.

m-épület.

AGGÓDÁS. (Lásd a 283. lapon.)

XXXIX. kötet, 18. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1890. november 2-án

ELSŐ UTAM A TENGEREN.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Folytatás.)

SÍZ AZ a lépcső inkább hasonlított létrához, olyan meredek és keskeny volt. Óvatosan, tapogatózva indultam lefele és sokáig tartott volna, míg lejutok, ha egyszerre egy kemény hang meg nem szólal oda lent:

— No, mi az? Talán játszani való hely ez, mi? Szaporán vagy föl, vagy le, nem várhatok itt egy óráig.

Könnyű volt megérteni, hogy valaki föl akar menni. Két ember pedig nem fért el egymás mellett a lépcsőn. Nyakrafőre iparkodtam tehát lefelé s ezer szerencse, hogy a nyakamat nem szegtem. Amint lejutottam, egy öreges matrózt pillantottam meg, de csak úgy félig-meddig, mert sötét volt oda lent, bár nem messzire lámpás égett. A matróz is végig nézett rajtam.

— Ugy látom, valami új gyerkőc vagy, mondá.

— Igenis... és éppen a hálótermet keresem...

— Nem is kevesebbet mint termet? Olyan portéka itt nincs, barátocskám. De ha erre jobbra indulsz, majd rátalálsz a matróz-inasok fülkéjére. Ott majd jut ágy neked is.

Megindultam abban az irányban, amerre mutatott. Hosszu folyosó vezetett végig a hajón, jobbra-balra benyilókkal. Mindenfelé nagy halmazokban állt a sokféle portéka, hordókban, ládáknban, csomagokban. Mindezek mellett elhaladva, végre egy kis kamrácskához értem, melynek nyitva volt az ajtaja. Nem volt abban

három lépésnyi hely sem, de a falban egymás fölött valami furcsa fülkék voltak s ezek egyikében egy fiú feküdt, félig levetkőzve s kurta száru pipából nagy füstöt eregetve.

— Ez a háló kamra? kérdém kétségeskedve.

— Ez!... felelé kurtán.

— És itt van az én helyem is? (Lásd a képet a 276. lapon.)

— Ha matróz fiú vagy, akkor itt; ha nem vagy az, akkor jobb lesz, ha odább állsz, mert kipöndörítünk innen.

Ezt mondván, elfordította a fejét és nem méltatott feleletre, akármit kérdeztem. Abba is hagytam mihamar s szét-néztem a szűk helyiségben. Szinte megörültem, mikor egyik hálófülkében megpillantottam a ládámat. Tehát ez az én helyem itt a hajón.

El is foglaltam mindjárt. Voltaképp nem tudtam, mit tegyek. Senki sem ért rá, hogy törődjék velem, sürgetőbb dolguk volt. Szépen végig nyújtóztam tehát a fekvő helyemen és addig-addig merengtem új állapotom fölött, míg a hajó csendes ringatózása elaltatott. Arra ébredtem föl, hogy valaki megrázott.

— Talpra, fiú! Nappal van, nem szabad aludni.

Ijedten pillantottam fel. A hajó-hadnagy állt előttem. Akadozva kezdtem mondani, hogy csak azért aludtam el, mert nem tudtam, mihez fogjak.

— Tudom. Nem is baj még most. Majd megtanulod lassan, mi a dolgod. Most jőjj az asztalhoz, mert kész az ebéd.

Egy nagyobb helyiségbe vezetett, hol az asztal körül már ott ültek a többiek,

köztök négy vagy öt hozzám hasonló fiu. Köztök láttam azt is, akivel már beszéltem ott a háló-fülkében s aki gunyosan nézegetett most rajtam végig, aztán nevetgélve sugdosott valamit a pajtásoknak. Bizonyos voltam benne, hogy rólam sugdosnak, rajtam nevetnek, mert biz' én ugyancsak félénken és ügyetlenül viselkedtem. Ámde, ha ezt beláttam is, kissé mégis boszantott, hogy rajtam nevetgélnek. Csakhogy persze szólni még sem mertem.

Látta a hajó-hadnagy is, és talán még jobban tudta mint én, mit sugnakbugnak és nevetgélnek az én társaim. Egy ideig csak nézte, csak hallgatta, aztán félig komolyan, félig tréfálva oda szólt:

— Nagyon nevetni valónak találsz valamit, kedves Dani öcsém? Ugy látom, ezen az új pajtástokon mulattok. Pedig én bizony nem igen tudom, hogy éppen neked, Dani öcsém, nagy okod van-e rá? Én nagyon jól emlékszem, hogy körülbelül egy esztendővel ezelőtt egy fiu került ide a hajónkra, aki nemcsak az első napon, hanem jó ideig folyton pityergett, ijedezett, és ha a hajó csak egy kicsit ringott is, már ő négykézláb is alig tudott megállani. És egy esztendő múltával is ugyan kevés hasznát lehet venni, mert jobb szeret lent a kabinjában nyújtózkodni, mint kemény tengerész munkát végezni. Mit gondolsz, ismered talán ezt a fiut?

Dani fülég elvörösödött és ettől fogva vége lett a gunyolódásnak, én pedig nagyon megörültem, mert láttam, hogy itt, ha szigoru is a följobbvalónk, de jóakaró és igazságos is.

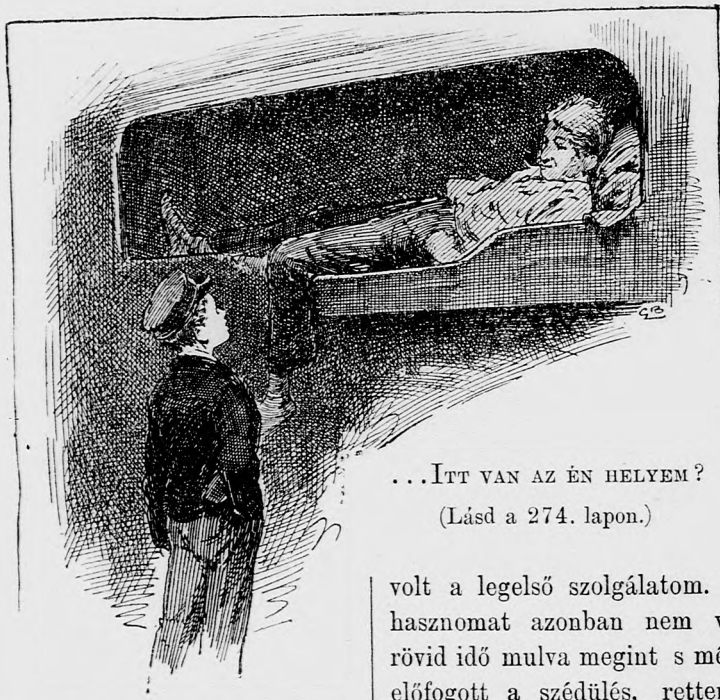
Az étel, melyet elénkbe raktak, éppen séggel nem volt valami nagyon finom és válogatott. Otthon ugyancsak fintorgattam volna rá az orromat, és itt is bizony otthagynom, ha merem. De nem mertem s valamiképp csak legyűrtem, mialatt arra gondoltam, hogy itt bizony nem lesz nagyon pompás lakmározás. Bezzeg később, mikor csak száraz kétszersült és poshadt víz jutott, akárhányszor gondoltam rá, milyen nagyszerű lakoma volt az, mikor még ott jártunk a part közelében! Mert ott kint a sik tengeren, ott már aztán igazán nem lehet válogatni: nincs bolt, sem piac, és hiába van az embernek akár mennyi pénz a zsebében, nem vehet rajta még csak egy kiflit sem.

Most még azonban messze voltunk attól, én pedig még semmit sem tudtam az efféléről. Voltaképen nem tudtam semmit még arról sem, hogy mit köll tennem. Vártam, hogy majd megmondják, de egyelőre senki sem szólt semmit. Jó is volt, hogy nem kívántak tőlem semmit, mert csakhamar nagyon rosszul kezdtem lenni. A fejem szédült, kábult lettem s nem tudtam, mi a bajom. Ugy gondoltam hogy talán jobban leszek, ha kimegyek a fris levegőre, föl a fődélzetre. Amint a meredek lépcsőn fölfelé kapaszkodtam, sajátságos locsogást, kaparást hallottam, viz is csöppent az arczomba s eleintén azt hittem, eső esik. De amint fölpillantottam, láttam, hogy ragyogó nap süt. Mi történhetik odafent? Szinte elfeledtem a bajomat.

Amint fölértem, mindjárt láttam, mi történik. Egyik matróz a hajó közepén levő szivattyuknál állt és javában huzta

a vizet. A többiek meg, öreg matrózok és fiatal matróz-gyerekek vegyest, csöbrökben hordták a vizet, végig zuhintották a födélzeten és söprüvel megsöpörték. Tisztogatták a födélzetet. Mindannyian meztláb voltak, térdig fölgyürt nadrággal, ingujjban, akár csak nálunk otthon a mindenes, mikor az udvart takarította.

Mindenki sürgött-forgott, csak a hajó végiben a kormányos állt nyugodtan a kormánykerék mellett, egy emelvényen pedig egy barna, kemény képű, nagy szakállu ember, aki hatalmas hangon kiáltott néha egy-egy parancsot. No, meg én is megálltam szépen, nyugodtan és néztem, mit csinálnak. De nem sokáig áltam ott.

... ITT VAN AZ ÉN HELYEM?

(Lásd a 274. lapon.)

Mert egyszerre csak megszólalt az emelvényről a hatalmas hang:

— Hadnagy ur! Hát az ottan mi-féle gyerkőcz?

— Az Tamás, az uj matróz-fiu, parancsnok ur.

— És mit lopja a napot? Dologra!

Pár percz mulva már én is ott dolgoztam a többivel, meztláb, fölgyürt nadrággal, hordtam a vizet, söpörtem. Ez

volt a legelső szolgálatom. Valami sok hasznomat azonban nem vették, mert rövid idő mulva megint s még erősebben előfogott a szédülés, rettentően rosszul éreztem magamat és szinte tántorogtam. Dani éppen mellettem állt és nevetve mutatott a hajó-hadnagynak:

— Tessék csak ránézni: olyan, mint-ha krétával kenték volna be.

— Na, már megkapta. Tul kell esnie rajta. Hagyd abba a munkát, Tamás és menj a nyugvó helyedre.

Csöppet sem kínáltattam magamat. Maig sem tudom, hogyan jutottam le,

csak a nyugodtan melvényen nagy száron kiáltott meg én is és néztem, áltam ott.

hogyan értem el a fekvő helyemre. Kóválygott, kavargott velem az egész világ; azt hittem, mindjárt meghalok. Mi a bajom, nem tudtam, és a mennyire gondolkozni tudtam, nagyon rossz néven vettem, hogy senki sem jön segítségemre, s még azt sem kérdik, mi a bajom? Bezzeg otthon, ha csak tizedrésznyre ilyen beteg voltam, hogy ápolt a kedves jó anyám! Itt nem hogy ápoltak volna, hanem mikor nagysokára a többi fiuk is bejöttek a tanyánkba, még nevettek, s Dani ingerkedve mondá:

— No, kedves pajtás, hogy tetszik? Csak jajgass, ahogy kifér a torkodon! Mi is éppen úgy tettünk. Neked is keresztül kell esned rajta.

— Oh, de hát mi ez? Bele halok! Oh, jaj

— Jajnak jaj, de nem halsz bele, ne félj! Egy kis tengeri betegség. Mindenki megkapja, aki nincs szokva a tengerhez. Ha nagyon erős és vitéz vagy, pár óra alatt tul esel rajta. Én két napig nyögtem bele, és jó szerencse, hogy bele nem haltam.

— No, ugy-e? És most mondtad, hogy nem halok bele...

— Persze! Csakhogy én sem ebbe

haltam volna bele. Hanem éppen fönt voltam az árbocz-kosárban, mikor nagyon rosszul lettem. Le akartam jönni a kötélletrán, de leszédültem és fejjel buktam lefelé.

— Oh! És nem szegted a nyakad?

— Szerencsém volt.

Éppen ott állt egy vén matróz. Láta, amint lefelé bukfenyeztem és megkapott. Nem történt semmi bajom. No, csak légy vitéz!

Valami nagyon vitézül nem viselkedtem, mert órákig feküdtem ott és nem igen lettem jobban. A többi fiuk jöttek-mentek, beszélgettek és csak úgy homályosan értettem, mikor mondták, hogy már kint vagyunk a siktengeren, jó szelünk van és szaporán haladunk. Fölváltva mentek, jöttek, az órát mondogatták egymásnak s annyit megértettem, hogy mind-egyiknek ki van szabva a köteles szolgálata. Csak én heverek. Ez bántott és boszantott,

mert nem akartam, hogy dologkerülőnek tartsanak. De biz akkor mind hiába akartam volna hozzá fogni akármihez is, nem birtam. A kapitány és a tiszték pedig nagyon jól tudták ezt.

Másnap reggel már meglehetősen

... FEJJEL LEFELÉ.

elmult a bajom, talpra ugrottam és fölmentem újra a földélzetre. A hajó nagyon himbálódzott s amint följutottam, ugyancsak éreztem, hogy hatalmas szél sítív s a hajó legénysége keményen dolgozik a vitorlákkal. Biz én szinte szájtátva bámultam, hogy öregje fiatalja mind kuszik a köteleken, kereszt-rudakon fönt a magasban ég és víz között, erre-arra huzogatva, kötözgetve, igazgatva a vitorlákat, amint a szél kívánta. Nincsen olyan kötél-tánczos, aki egy-egy jó tengerésszel versenyezhetne. Ámúltam is, de szepegtem is. Ha nekem is azt találnák parancsolni, hogy kapaszkodjam oda föl, én ugyan menten lepottyannék a tengerbe. No, de tőlem ezt bizonyosan nem kívánják.

Éppen amint ezt gondoltam, a főárbochról egy vén matróz lekiált:

— Hát te mit lopod a napot, he? Ide föl szaporán, szükségem van rád.

Föl! No ez szép mulatság lesz! És hogy jutok föl? Valami kötél-létrát láttam, mely fölnyult az árbocz közepéig; itt meg valami erkélyforma deszkázat volt. Később megtudtam, hogy ezt árbocz-kosárnak hívják.

Tetszett, nem tetszett: megindultam fölfelé a kötél-hágcsón. Otthon sem voltam én félénk, fölmásztam a legmagasabb fára is, jártam nyaktörő helyeken s padlásgerendákon, de az mégis egészen más valami volt. Igen, ha a hajó szépen nyugodtan állt volna! De ugy ringott egyik oldalról a másikra, mintha mindjárt föl akarna fordulni. És ez még hagyján. De az a gonosz szél! Azt hittem, tüstént lefuj a tengerbe. Majd meg ugy oda szorított a kifeszített kötél-létrához, hogy alig birtam mozdulni.

MEGINDULTAM FÖLFELE.

Abba bizony jócskán bele telt az idő, még följutottam az árbocz-kosárig. Ott aztán megint ugyancsak meg voltam akadva, mert hamarjában nem vettem egyebet észre, mint azt, hogy deszka padló van a fejem fölött. Már most hogy kerülök én azon fölül? De amint jobban firkészgettem, láttam, hogy van a padlóban nyílás is, melyen keresztül bujhatok. Szerencsésen följutottam s ott megint

becsületesen talpra állhattam.

Azaz, hogy állni biz én alig tudtam. Mert, ha már lent is nagyon ringatózott a hajó, itt fönt meg az árbocz ugy járt jobbra-balra, mint valami megfordított

inga. Bele kellett kapaszkodnom a kötelekbe. A szél itt fönt még élesebben sivitott s valóságos csodának tartottam, hogy le nem söpört. Biz' én, nem tagadom egy csöppet sem, meg voltam szeppenve. Ha itt most azt parancsolják, hogy csináljak valamit, teljességgel nem fogom tudni megtenni; jó, hogy erősen kapaszkodva meg tudok állani a lábamon.

Az öreg [matróz, aki egy nagy vitorla megkötözésével fáradozott, jól láthatta milyen állapotban vagyok, mert nevetve mondá:

— Na, te szárazföldi patkány, te ugyan nem sokat fogsz segíteni. Csak maradj, ahol vagy, majd elvégzem magam is.

Nem levén egyéb dolgom, szétnéztem a magasból. Szerencsémre nem igen szoktam szédülni, hát nem ártott meg a nézés. Pedig ugyancsak különös volt az. Akármerre néztem, csak a végtelen hullámzó viz volt körülöttem s rajta a hajónk tánczolt, himbálózott, mint valami könnyücske dióhéj. A szárazföldtől már oly messze voltunk, hogy csak mint valami köd tünt fel egyik oldalon a kékes szintöltött hegység. Mintha az ég és a végtelen viz közt lebegtem volna. Oly sajátságos, oly gyönyörű volt ez, hogy szinte azt hittem, álmodom: amint az ember néha álmodni szokta, hogy lebeg, röpül a végtelenben.

Sokáig persze nem merenghettem el, mert körülöttem, alattam, fölöttem szaporán végezte mindenki a dolgát. A kapitány menydörgéshez hasonló hangon osztogatta a maga helyéről parancsait s a matrózok, gyerekek villámgyorsan

teljesítették. Álmélkodva néztem pajtásaimat, mint kusznak végig a vitorla-tartó rudakon, mint kapaszkodnak fel köteleken, akárcsak a mókusok.

— Ha ők teszik, bizonyosan nekem is ezt köll majd tennem. No, már arra magam is kíváncsi vagyok, meg tudom-e én ezt valaha tenni?

Az igazat megvallva, azt én akkor lehetetlennek gondoltam. Persze, pár héttel utóbb nevettem rajta; de akkor úgy hittem, hogy merőben lehetetlen volna még csak meg is próbálnom. Hát még mikor láttam, hogy pajtásaim egy-egy szál kötélbe fogózva, mint ereszkednek le a magasból! Még szinte mulatságuk telt benne és egymással versenyezve járták a majomtánczot.

Fönt a vitorláknál rendben volt minden. Már valamennyien leszálltak a födélzetre, csak én magam voltam ott a magasban. Mikor már jól kibámultam magam, jobb szerettem volna ismét lent lenni. De azt nem tudom: le köll-e mennem, s még kevésbé, hogy hát miképen fogok lejutni? Persze, ott volt az a kötél-létra, amelyre a nyiláson át le lehetett bocsátkozni. De ha valamiképp megcsuszom, rosszul lépek, akkor végem van. Aki valaha kapaszkodott meredeken, tudja, hogy lefelé sokkal bajosabban jut az ember, mint fölfelé.

Nem tudom meddig maradtam volna ott fönt, ha a kapitány, aki mindent észrevett, egyszerre csak föl nem kiált:

— Hát neked, ficzkó, mi dolgod oda fönt?

— Kérem... ide fölhívtak...

— No hát csak sétálj le szaporán. Az még nem a te dolgod, hogy ott fönt kapaszkodjál. Egymásután, le!

Nagyon könnyű volt neki ezt parancsolni, de nekem nehéz volt teljesíteni. Kivált mikor a hajó éppen ekkor is veszettül tánczolt, úgy hogy már meg sem tudtam állani. Végig feküdtem a keskeny padlón és ijedezve néztem le. Ugy gondolom, akárki is észre vette, hogy nagyon meg vagyok én ott a magasban akadva.

A kapitánymég egyszer menydörögte:

— Nem hallotad, mit parancsoltam? Egykettő! Le onnan!

De ugyan akkor mintha szólt volna valamit a hadnagynak, mert ez pár pillanat múlva ott termettem és kemény hangon monda:

— Ne próbálj engedetlenkedni, mert kemény büntetést kapsz.

— Hiszen kérem... mennék én... csak... csak...

— Csak félsz, ugy-e? No, majd segítünk rajta. Tengerésznek nem szabad

félni. Aki pedig fél, jobb ha mentül előbb a nyakát szegi.

Ezzel megkapott és a palló nyilásához emelve, leeresztett.

— Igy ni! Most aztán iparkodjál, hogy kézzel-lábbal megkapaszkodjál a kötélzetbe, mert eleresztelek és lepotyansz.

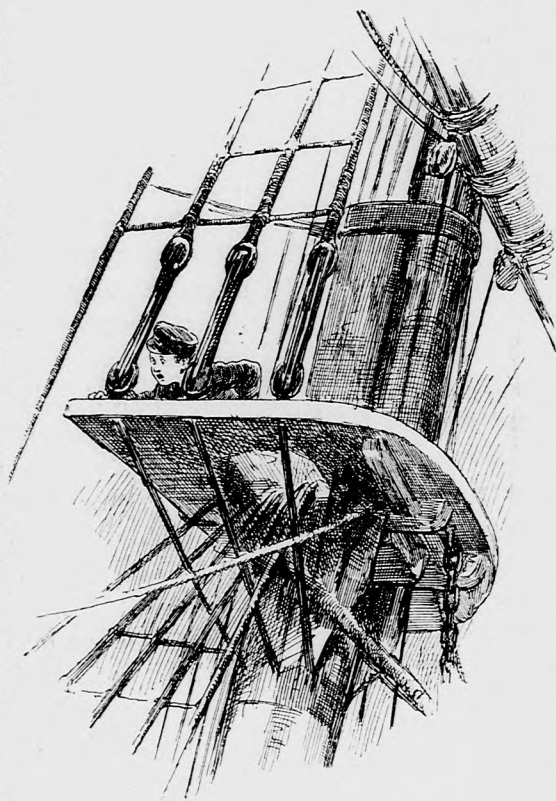
De már ezt semmikép sem szerettem volna. Kezem ügyében volt a kötél, hát erősen bele fogóztam. A lábam is bele ütközött a hágcsó egyik fokába, hát rá álltam.

— Most már nem bánom, ha elereszt is, mondom.

El is eresztett és nem pottyantam le. Még mindig kissé óvatosan ugyan, de baj nélkül lejutottam s mire elértem, szinte rösteltem félnkségemet, mert hiszen egészen

könnyű volt a lejutás. Nyomban utánam lejött a hajó-hadnagy is és nagyot nevetett.

— No, ugy-e, hogy nem boszorkányság? monda. Máskor csak fogj bátran hozzá, amit rendelnek. Senki sem parancsol olyat, amit nem tehetsz meg. (Folyt. köv.)

...VÉGIG FEKÜDTEM...

ül előbb

nyilásá-

rkodjál,
odjál a
lepoty-r ezt
sem
volna.gyében
tél, hát
le fo-
lábam
özött a
yik fo-
rá áll-t már
m, ha
mon-resztett
ottyan-
g min-
óvato-
de baj
tottam
éértem,
ltem fé-
t, mert
egészen
tánam
vetett.
rkány-
bátran
rancsol
köv.)

A KIGYÓBÜVÖLŐ.

NEM mernék jót állani róla, hogy sokan akadnának köztünk, akik vidám tánczra kerelkednének, jókedvűen dalolnának, ha egy csapat veszedelmes kigyó is tánczolna körülöttük. Sőt úgy sejttem, kis olvasóim közt kerül olyan is, aki elfutna, ha sétaközben csak messziről is látna kigyót. En ezt nem is csodálom, de még hibának sem találom, mert kigyóval szemben vitézkedni éppen nem okos dolog. Az igaz, hogy a mi szép Magyarországnak földjén nem sok veszedelmes kigyó terem. De bizony azért mégis csak van nálunk több vidéken, az ősi Buda tájékán épp úgy mint fönt a Kár-

pátvidéken és
lent a déli ha-
tároknál. A mi

AH

mérges kigyónk mind a vipera-fajtaból való. Szerencsére nem igen sok van belőle s ami van is, félénk természetű, a maga jószántából embert ritkán támad, inkább sietve menekülni igyekszik, ha neszt hall.

Nem így vannak tőlünk messzire, a forró égöv alatt, különösen Kelet-Indiában. Nagyon szép, a mienknél sokkal gazdagabb, pompásabb ott a növényzet, tarkább tolla van a madárnak, szelet, hideget nem ismernek; ámde a pompás tájon sok a veszedelmes állat. Ott él a tigris, párducz és ott lappang a magas fűben, de igen sokszor a házak közelében is sokféle veszedelmes kigyó, melyeknek a marása bizonyos halált okoz. És minden esztendőben csakugyan sok ember pusztul el mérges kigyó marása következtében.

Ott hát persze még inkább ijedeznek a kigyótól. De éppen ott aztán, ugye furcsa? — mulatnak is a veszedelmes kigyókon. Mert ott valóságos mestersége sok embernek, hogy a legveszedelmesebb kigyókat tánczoltassa. Akár merre járjunk, ott mind untalan találkozunk kigyó-büvölővel. Azt hiszem, ti is megbámulnátok, ha ott járván, ismernétek a mérges kigyókat s aztán látnátok, hogy a kigyó-büvölő, aki sokszor fiatal leány, kezébe veszi a veszedelmes esuszó-mászót vagy pedig dalol nekik s a kigyók nem bántják, hanem barátságosan fölemelkednek és ide-oda hajtogatják a fejöket, mintha félig-meddig ők is tánczolnának, már amenyire láb nélkül lehet.

Hogy a kigyónak jó hallása van és szereti a zenét, éneket, azt a tudós természetvizsgálók már rég kiderítették. Azon tehát nem is kell nagyon csodálkozni, ha a kigyó-büvölő nótájára a kigyó figyel, fölegyenesedik és ide-oda ringatózik, mint akinek tetszik a multság. Ezt még valahogy megértenék az ottani jámbor benszülöttek is; de azt nem értik, hogy az a veszedelmes kigyó aztán nem

marja meg a gazdáját, vagy ha megmarja is, hát nem árt neki vele. Természetes, hogy ezért aztán valami boszorkány meszternek hiszik azt az igézőt, akinek titkos csoda ereje van. A büvölő pedig, ha kérdik, csak még inkább bizonyitgatja, hogy neki titkos bűv-ereje van.

De az európai tudósok, akik ott jártak, nem hittek oly könnyen a csodában és kissé utána néztek ennek a titoknak. Nem is volt nehéz ráatalálniok, hogy ezek a kigyó-büvölők nem boszorkánymesterek ugyan, de igen ügyes emberek. Azt teszik tudniillik, hogy a mérges kigyót óvatosan és ügyesen csiptető fával nyakon fogják és a méregfogát kitörik. A méregfog nélkül pedig a kigyó nagyon ártatlan jószág, a többi fogaival alig tud valami kicsit harapni s az nem veszedelmes. Így már kézbe lehet fogniok, tánczoltatni is lehet őket.

Nem is szereti a kigyó-büvölő, ha valami tudós ember nagyon fürkészi a dolgot. Akkor inkább odább vándorol olyan helyre, ahol hisznek az ő bűvésztében.

ABLAKBAN.

(Képpel a 285. lapon.)

*PEREG a dob, megfujják a trombitát,
Masiroznak táborba a katonák.*

*Az élükön lóháton a kapitány,
Ló patkója szikrát szana-szerte hány.*

*Gyorsan, gyorsan, nyissuk ki az ablakot,
Nézzük a sok délcegez, izmos alakot!*

*Irigykedve tekintünk le reájok —
Mért is vagyunk mind egy szálíg leányok!?*

AGGÓDÁS.

(Képpel a czimlapon.)

NYOMASZT a bú, nyomaszt a bánat,
Nem tekintsz reánk;
Aggódva várod jó apánkat,
Ugy-é, kis mamánk?

Már hete mult, hogy nem jött tőle
Sem hír, sem levél;
Hajón ment — valj' mi lett belőle?
Beteg? ... Tán nem él? ...

Levél repül, levél elveszhet,
Levél megkerül —
Múl a ború, enyhül keserved,
Meglásd, kiderül.

Csiling! Mi szól? Csiling! Beszélnek...
A postás beszél...
»Nagyságos Kartali Irénnek
Nápolyi levél.«

Ez tőle van! ... Apánk írása! ...
Fogd a levelet!
Lehessünk végre-alahára
Boldogok veled!

KÉT NÓTA A KISDED-ÓVÓBUL.

— Eldudolja *Ida néni.* —

I. Szomorú nóta.

ZEGÉNY Ferike! Siketnéma volt!
Kedvesebb, szebb fiucska nem
is volt a városban. Szeméből csak
ugy sugárzott ki az okosság, piros
kis szája mintha csak rátermett volna a
beszédre, olyan édesen tudott mosolyogni
az emberre. De ez ajkáról csak éktelen
rikácsolás jött, mely nem is hasonlított
emberi hanghoz. Aki hallotta, annak
megesett a szíve rajta.

Hogy került Ferike kisdéd-óvóba?
Hát csak úgy, hogy egyszer elkísérte va-
lami pajtását, és azóta nem volt maradása
otthon. Őt is el kellett oda küldeni. A

kisdéd-óvóban arany élete volt. A kiasz-
szony szerette, az óvók meg bálványozták.
Soha sem bántották szegényt. Ha volt
egy kis csete-páté, akkor Ferike maradt a
győztes; senki sem karmolta meg göm-
bolyü arczocskáját, senki sem lopta el az
ozsonnáját. Sőt ami több, mindegyik szí-
vesen adott neki egy falatkát, már ameny-
nyit leharaphattak egy fogacskával az al-
mából vagy süteményből. Ilyen apró nép-
ségénél ez nagy áldozat ám!

A kisdéd-óvóval szomszédos volt a
nagy leány-iskola. Ha Ferikét ott kaphat-
ták, tele tömték a zsebeit mindenféle jó-
val: cukorkával, süteménnyel, játékszer-
rel, gyümölcssel. A nagyobb leányok
azon mulattak, mily kedvesen tudott mind-
ent elbeszélni — szó nélkül. Olyan fur-
csa is volt, mikor mutatta, hogy jött haza
ittasan a szomszéd; mint pörölt a felesé-
gével; hogy vágta aztán a földhöz a tá-
nyérokot és a poharakat, míg végre maga
elesett és befakasztotta a fejét. És még
több ilyen históriát. Nagy kópé volt az
a Ferike! Mindenkit olyan ügyesen tudott
utánozni, hogy aki csak látta, nevetésben
az oldalát fogta. Nem mondom, hogy jól
tette; de hát ki vehette rossz néven a sze-
gény siketnémától ha — pletykált is.

Tornában, játékokban részt vett, mint
akármelyik más gyerek. Persze, mindig
szemmel tartotta a többiek mozdulatait
és utánozta. A kivarrást, fonást is jól
végezte, tán ügyesebben mint a leányok.
Csak ha énekeltek vagy szavaltak, akkor
unatkozott egy kissé. Furcsa volt neki,
minek mozgatják ezek a szájukat? Mert
ő nem hallott abból egy árva hangot sem.
Mikor a többiek szavaltak, ő is jelt adott,
hogy felelni akar. Kijött a padból, oda
állt a kisasszony elé, meghajolt és moz-
gatta ajkait, mintha ő is szavalna. Aztán
büszkén ment vissza helyére, mint aki
jól végezte dolgát; a gyermekek közül
pedig egy sem nevette ezt a furcsa szava-
lást. Nem bizony!

Igy hát Ferike nagyon jól mulatott a kised-óvóban és boldog volt, hogy oda járhatott. Hanem egyszer kanyaró miatt bezárták a kised-óvót hat hétre. Ferike sirt, könyörgött, hogy küldjék oda, mert világért sem akart otthon maradni. Csak nagy nehezen birták vele megértetni, hogy most nem szabad oda járnia. Számolgatta, hányszor kell még aludnia, míg a kisasszonynak ismét kezét csókolhat. Reggel, ha fölkel, az egész háznépnek mutatta, hányszor fog még lefeküdni, míg elérkezik a boldog idő.

Tudom, a kisasszonynak nem volt több ilyen szorgalmas diákja, mint Ferike. Lassan telt az idő, de mégis telt. Mindössze két nap volt hátra a megnyitásig. Ferike mutatta is, hogy ő még csak kétszer hajtja le a fejét tömzsi kezére. Aztán ugrándozott örömeiben és össze-vissza csókolta az édes anyját, a testvérét, meg az öreg dadát. A szomszédékhoz is átszaladt a jó hírrel, akik persze szintén nagyon örültek neki.

De a sors másképp akarta. Ferike, aki eddig egészséges volt mint a makk, egyszerre csak erős lázat kapott, s néhány nap multán örök álomra hajtotta le göndör fejcskáját.

Mikor a többi pajtása a kised-óvóba ment, ő kiterítve feküdt a ravatalon: féhéren és örökre némán.

Hogy siratták! Hisz ugy szerették mindnyájan! Ha apró társai majd felnőnek akkor sem felejtik el a kedves, bohó fiút: a szegény néma Ferikét.

II. Vig nóta.

Az óvó kisasszony új kis leányt mutatott be apró hiveinek:

— Látjátok ezt a kis leányt itt?

Persze hogy látták. A sok barna, kék, fekete és szürke szem mind rá volt szegezve. Még a szájuk is tátva maradt a nagy nézésben.

— Látjátok ezt a kis leányt, ismé-

telte a kisasszony. Ez új tanuló. Faragó Ilonkának hívják.

— Fajadó Ilonta! Faladó Ijonta!.. mondogatták utána a selyp aprók.

— Ilonka Amerikából jött hozzánk, folytatá a kisasszony. Igenis, A-me-ri-ká-ból! Még egészen idegen itt, nincsenek barátai. Ugy-e jók lesztek hozzá? Nem fogjátok bántani?

A kis leánykák nem feleltek, csak köténykéiket gyűrték össze nagy zavarukban. Csupán a hátulsó padból, hol a vásott fiúk ültek, hangzott egy vékonyka »igen!« amely után elfojtott nevetés hallatszott.

Ilonka nyugodtan nézett végig az új pajtásokon és mondá:

— *Never mind*, *) kisasszony! Aki engem bánt, azt megverem. Nem félek senkitől.

A kisasszony erre jót nevetett.

— Majd teszek én igazságot, ha valaki bánt. Noked nem szabad verekedned. Ha panaszkodsz, jöjj hozzám s én meg fogom büntetni a hibáért.

— Helyesen van, válaszolt Ilonka; de én csak azt mondom, hogy nem félek tőled. Legyűrtem már én nagyobb gyerekeket is, ha kikötöttek velem. Le én!

Az aprók bámultak e vitézségen. Hisz ez a leányka már úgy beszél, mintha az elemibe járna! Különbönl látszott is, hogy nem igen lesz jó vele kikötöni; mert ámbár arca szelíd és kedves volt, két hatalmas öklöcskével dicsekedett, amelyek rátermettek a hátba ütésre.

A kis leány, korához képest, nagy és erős volt; hat évesnek mondhatták volna, pedig még nem is volt öt.

Hogy amerikai leány létére magyarul beszélt, azon nem kellett csudálkozni, mert atyja magyar születésű volt, aki Amerikába kivándorolt, hogy ott szerencsését megalapítsa. Tőle tanult meg Ilonka magyarul, édes anyjától pedig angolul.

*) Magyarul: se baj!

Aki Ilonkának vitézségét próbára tette, az Dani volt, a legvásottabb ficzko a kised-óvóban. Ilonka süteményt hozott volt ozsonnára, jó czukros süteményt, amelyet nagyon szeretett. Amint tiz óra-kor a gyermekek az udvarra mentek és Ilonka kényelmesen letelepedett egy fa alá, hogy ozsonnáját elköltse: Dani hátul-ról oda sompolyog, hirtelen kikapja a kis leány kezéből a süteményt és: egy — kettő! — elszaladt vele az udvar végire, és ott elbujt.

Ilonka akkorát kiáltott, hogy mindnyájan össze futottak.

— Jaj a »kékem« (Cake.) Jaj a kékem!

— Milyen kéked? kérdé a kisasszony.

— Ellopta a kékeket, a kékeket! jajgatott Ilonka.

Egyszerre azonban megpillantja Dani borzas fejét — abba hagyja a sirást, oda rohan, kihúzza rejtekéből a fiút, elveszi tőle a süteményt, és fél kezében

ABLAKBAN. (Lásd a 282. lapon.)

a süteményt tartva, a másikkal Danit fogja, és így húzza a kisasszonyhoz a legénykét, aki ugyancsak dolgozott kézzel-lábbal, hogy elszabaduljon.

Persze, mikor a kisasszony elé jöttek, nem mert rugdalózni, hanem úgy meghunyászkodott, hogy no!

— Itt a kék, mondá alig lihegve Ilonka, és itt van a rabló!

— Hát miféle kékről beszélsz te? kérdé a kisasszony. Nem értelek.

— No hát ez a »kék,« amit ozso-

nára hoztam, és itt van az a gazember, aki a kezemből kikapta. Tessék őt megbüntetni, kérem.

Ilonkának megmaradt az édes »kék«-je és Daninak a keserü; mert bizony kék volt a karja ott, ahol Ilonka keze megfogta, mikor a kisasszony elé hurezolta. De úgy köllött neki! A másét nem szabad bántani. Azon felül a kisasszonytól is kapott büntetést. Aztán, ha a gyerekek bosszantani akarták, csak azt kérdezték:

— Danika! Nem kék egy kis kék?

A szomszéd leány-iskolából is átjöttek a nagy leányok és Ilonkával ismeretséget kötöttek.

— Hol vannak szüleid? kérdék tőle.

— Floridában, felelt a kis jövevény.

— Florida? mondák a leányok; hol van az?

— No, olyan hosszú czoiffjuk van már, és még sem tudják! — felelt Ilonka. Florida, az Amerikában van.

Az egyik leány elővette a térképet és csakugyan megtalálták a Florida nevű félszigetet Éjszak-Amerikában.

— Mivel foglalkozik atyád? kérdék tovább.

— Vasutat épít, mert papám mérnök, válaszolt Ilonka.

— Vannak testvéreid? folytatták tovább a vallatást.

— Nincsenek, felelt Ilonka tompán. Egy öcsém volt, a kis Dick, olyan aranyos fiucska!.. Mikor New-Yorkban laktunk, akkor olyan szépen játszottunk. Aztán elmentünk Floridába, ott nagyon meleg van; a kis Dick beteg lett és meghalt. A doktor azt mondta, hogy nekem sem szabad Floridában maradnom, különben meg fogok halni mint a kis Dick. Akkor papa hajóra ültetett és elküldött ide.

— De hogy is jöttél idáig? Hát ki kísért el?

— Hogy ki? Hát a hajóskapitány, Wilson ur. Az elvitt Hamburgig; Hamburgban pedig átadott Feri bácsinak, aki elhozott a nagymamához, és most itt vagyok! mondá Ilonka.

— Nem bánkodik szüleid után, Ilonka?

— Már hogy ne bánkódnám, válaszolt a leányka; de nem szabad sirnom. Megigérttem anyácskámnak, hogy nem sírok. Hát nem is teszem.

Egyszer meg azt kérdezték a leányok tőle, ha látott-e Floridában vízi lovat vagy elefántot.

Tudták, hogy nincs Floridában sem elefánt, sem vízi ló. Csak azért kérdezték, mert kíváncsiak voltak, mit szól majd Ilonka.

A kis leány pedig csak rázta szöszeke fejét és mondá:

— Elefántot nem láttam, vízi lovat sem, de poszumot, azt eleget.

— Poszum? Hát ez micsoda, kérdék a leányok.

— Talán paszulyt akar mondani, jegyzé meg az egyik.

— Az nem paszuly, hanem poszum! vitatkozott Ilonka; tudom én, mit beszéltek.

— Miféle féreg az a poszum? Lába van-e vagy szárnya annak a csodabogárnak?

Ilonka megsértődött.

— Lába van! Még pedig négy. Ha nem hiszitek, menjetek Floridába. Ott megnézhetitek, ha tetszik.

Mivel Florida kissé messze van, jobbnak látták a természetrajzban utána nézni. Biz ott nem találták a poszumnak hírét sem. Ekkor éppen arra jött a tanár ur, és tőle kérdezték, miféle állat az.

— Poszum? Ilyen állatot nem ismerek, felelt a tanár ur. — Vagy, hohó!... tudom már: *opossum* lesz az. Nem valami szép állat. Pizkos fehér színe van, hosszú lelógó füle és kiálló szeme. Igaz-e Ilonka?

Ez meg tapsolt örömeiben.

— Az, az! Éppen olyan a poszum; aztán hosszú farka is van.

— No igen, folytatá a tanár ur; az egész állat 50 centimeter hosszú és a farka 30 centimeter. Szép fehér húsát nem eszik, mert büze van.

— De a négereszik, kérem — mondá Ilonka. Megsütik pecsenyének és meg is eszik. Egyszer én is kóstoltam belőle. Jó volt.

— Jó étvágyat! nevetett a tanár. Még csak azt jegyzem meg erről a nevezetes állatról, hogy az erszényesek rend-

jéhez tartozik: tudniillik, hasán zacskója van...

— Igenis! szakítá félbe Ilonka. Ebben a zacskóban tartogatja fiait, mikor piczinyek; oda duglossa be, ha valaki bántani akarja őket. Ó, az a poszumka nagyon furcsa ám. Meghal, még mielőtt agyonütik.

— Ugyan mit beszélsz Ilonka?

— Igenis meghal, de nem igazán. Én láttam. Mikor Tom a négerünk fogott egyet, össze húzódott és többet meg se mocczant. Nem a! Pedig csipték, rugták meg szurkálták is, mert Tomi haragudott rá. Volt is miért: megette mind a baromfit. De a poszumka csak nem mozdult, akárhogy rángatták.

— Talán meg volt halva? kérdé egy leányka.

— Dehogyan volt! Tom azt mondta: álljunk félre és lessük, mit fog csinálni. Hát egy kicsit feküdt még, aztán egyet nyújtózkodott — és aló mars! — ott volt már a fán, és Tomi bottal üthette a nyomát. Mászor aztán nem csinált olyan teketóriát, hanem agyonütötte a poszumot, ha érte.

Láthatjátok ebből, hogy az én Ilonkám nem volt ostoba gyermek; azért is mulattak szívesen vele a nagy leányok. Egy idő óta azonban a kicsike nagyon szomorú lett. Nem játszott a többiekkel, és nagy kék szeme mindig megtelt könnyűvel, valahányszor magára maradt.

— Mi bajod Ilonka? kérdék a leányok. Bánkódsz? Jobb volt Floridában?

— Ó nem, mondá a kis leány. Jobb itt, százszor jobb! Csak a papát és a mamámát láthatnám!

— Nem jönnek el ide? kérdék tovább.

— Papa azt mondta, majd eljönnek értem, és haza visznek Amerikába. De hallottam, mikor Feri bácsi azt mondta nagymamának: »a kicsike nem megy többé vissza, ez már a mienk marad!« Feri bá-

csi azt hitte, hogy alszom; pedig nem aludtam, csak a szemem volt behunyva.

— Hát nem akarsz itt maradni Magyarországon? Nem szereted a nagymamát és Feri bácsit?

— Én szeretek itt lenni, a bácsit is szeretem, a nagymamát is, felelt Ilonka; de a papát és a mamát még jobban szeretem. Ott akarok én lenni, ahol ők vannak.

Es a kis leány hevesen zokogott. Akkor látták őt először sirni. Csakhamar össze szedte magát, elhagyta a sirást és így szólt:

— Nem, nem! Nem szabad sirni! Mamáskámnak megígértem, hogy nem fogok sirni.

Közeledett az iskolai vizsgálat napja. Az apró sereg a kised-óvóban ugyancsak készült a nagy alkalomra. Tornáztak, szavaltak, tűztek-fűztek, hogy belé is izzadtak. Még Czupuj Dani is iparkodott. Hogy ne! Mikor mindegyik tudta, hogy ott lesz a próbatéten a papája meg a mamája. Akkor minden kis legénynek, lánynak ki köll ám tenni magáért! Csak Ilonka nem örült az alkalomnak, pedig társai között az első volt. Egy sem tudott olyan szépen énekelni, szavalni, mint ő.

A vizsgálat előtti napon szomorúan ment haza az amerikai magyar gyermek. Szép fehér ruhácskát kapott, de ő nem örült neki. Szép munkát csinált, de mi haszna? Nem az ő mamája fogja azt nézni és megdicsérni. Olyan nehéz volt a szivecskéje! Ugy fojtogatta valami ott belül a torkát. Csak legalább szabad volna sirni. De nem! Mama megtiltotta.

Amint azonban a szobába akar lépni... uramfia!... ki van ott? Ilonka kővé meredt, de aztán felsikoltott:

— Mamám! Papám!

Ekkor már száz csók is égett az arczán, s ott hanyatlott el boldogan az ő szülei karjaiban. A nagymama a szemét törülgette, még a nagy bajuszu Feri bá-

csi is elmorzsolts egy öreg cseppet a szemében.

— Ugy-é elvisztek magatokkal, el nem hagytok! zokogott a kis lány. Ugy-é veletek maradok? volt Ilonka első kérdése, hogy ismét szólni tudott.

— Nem viszünk el, mert mi is itt maradunk felelt papája. Többet nem megyünk Amerikába.

Mekkora volt Ilonka öröme, boldogsága, azt el nem mondhatom. Le sem próbálom írni. Csak azt akarom még elbeszélni, hogy Ilonka másnap »kéket« és bonbonokat osztogatott szét pajtásai között, meg hogy úgy szavalt a vizsgálaton, hogy mindenki el volt ragadtatva.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XXXIX. kötetének 16-dik számában közölt betűrejtvény megfejtése:

R	U	H	A
U	R	A	L
H	A	Z	A
A	L	A	K

Helyesen fejtették meg: Keleti Irén, Hermine és Jenő, Andrásfy Alice, Kleszky testvérek, Wágner Irén, Schreyer Ilona és Irén, Litch Jolán, Somssich Eszter, Mangold Irén, Witz Arthur és Dezső, Jelinek Adéle, Konopy Kálmán, Mäder testvérek, Löwy Berta, Kiss Albert, Roth Ernőke, Kalmár Ilonka, Szigetvári Kálmán és Laczi, Visontai Ilonka, Lövinger Fanny és Lenke, Altman István, Szily Irma, Schlichter Emma és Misi, Iró Lajos, Makay Mariska, Steiner Boriska, Messer Rudolf, Redlich Kornél, Lescheditzky Kálmán, Reichlin Rosa, Engel Irén, Végh Józsa, Kenessey Nelli, Mihelyfy Elvira és Margit, Weiss Ottó, Popper Árpád, Lichtenberg Pál, Bende Jani, Neugebauer Emil és Kornél Evva Feri.

*

A »Kis Lap« XXXIX. kötet 15-ik számában foglalt betűrejtvény megfejtését utólag még beküldték: Endresz Juliska, Neugebauer Emil és Kornél, Bende Jani.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Reichlin Rosa. Mint nagyobbacska leánynak: ajálhatom a »Magyar Ifjuság« cz. heti lapot, melyet a jeles műfordító, dr. Radó Antal szerkeszt. A mondott czímen rátalálsz. Kegyeletes érzéseid jól estek. — **Bidál István és Krisztina.** A tentagyártás receptjét nem ismerem. Magam is boltban veszem a tentát. Ezzel a pecsétes mesterséggel kár vesződni, mikor 10 kr. áruval az ember fél esztendeig is elirhat. — **Mäder testv.** Már most foglalkozni fogok veled, ami még nem azt jelenti, hogy közlöm is. De meglehet. — **Filander Gusztáv.** A budapesti lipótvárosi pompás templomnak az építő mestere Ybl; az első terv készítője volt Hild. — **Licht Sándor.** A kiadó hivatal nem szolgálhat a »Kis Lap« külön számaival. Ami készletben van, az a postán elveszett, vagy egyébkint elkallódott számok pótlására való. A »Kis Lap« szerkesztőségében nem jelentek meg könyvek. Ha ezek alatt ifjúsági olvasmányokat ért: forduljon az Athenaeum könyv-kiadó hivatalához. Eggenberger (Hofmann és Molnár) szintén adtak ki Forgó bácsitól egyet-mást. Nemsokára egész gyűjtemény jelen meg az ő kiadásukban Forgó bácsitól. — **Léva.** A gyöngéd érzelmek nem nyilatkoznak olyan szabatos alakban, mint ezt a »Kis Lap« megkívánja. — **Lövinger Fanny.** Julius elejétől augusztus végeig voltam ott s nevem igenis benne állt a vendégek sorozatában. Magam is sajnálom, hogy nem találkozhattunk. — **Gaal Bandi.** A »Kis Lap«-nak volt egyszer német kiadása is, de az rég megszűnt. Lipcsében jelent meg. — **Gutvillig Angela.** A munkácska ügyes, de annyira alkalmi és személyhez kötött, hogy csak külön jegyzetekkel értenék meg. — **Andrásfy Alice.** Épp a jövő számban lesz hasonló. Mást kérek! — **Kleszky testv.** Tekintve, hogy csak rövid idő óta foglalkoztok a magyar nyelvvel, haladástok meglepő. Hogy számos olvasó társaitok örömet fogadnak magyar testvérekül: arról biztosíthatlak. — **Szüts Olga.** Hiszen a *gy* nem két betű! A különben hibátlanul szerkesztett rejtvenyt a szükséges igazítás után örömet iktatom a közlendők sorába. A többi már közelebb kerül olvasásba. — **F. J.** Mit tartsak az olyan kis legényről, aki még a tulajdon nevét sem tudja hibátlanul leírni? Vagy igazán Fekejte Jansi a te neved? — *Több levélről a jövő számban.*

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest, Ferencziak-tere 3-ik sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapestben.